
Grzegorzewskiej Marii

Dzielnice: Ursynów

Osiedla: Ursynów-Centrum

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1979

Opis

Maria Grzegorzewska (1888-1967) - pedagog, twórczyni podstaw pedagogiki specjalnej. Pochodziła z Wołuczy, wsi położonej w pobliżu Rawy Mazowieckiej, w której jej rodzice dzierżawili niewielki majątek. Kształciła się na prywatnych pensjach w Warszawie, w 1909 roku rozpoczęła studia przyrodnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, które jednak przerwała z powodu choroby. Dopiero po czterech latach wstąpiła na Międzynarodowy Fakultet Pedagogiczny w Brukseli. Kiedy po pierwszym roku przyjechała na wakacje do Polski, zastał ją tu wybuch I wojny światowej, więc kolejny rok studiów kontynuowała w Londynie, gdzie z trudem się przedostała. Później studiowała psychologię na Sorbonie. Do stolicy powróciła dopiero po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Zajmowała się sprawami szkolnictwa specjalnego w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, prowadziła kursy seminaryjne dla nauczycieli tej specjalności a od 1922 roku pełniła obowiązki dyrektora Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej. W latach 1930-35 prowadziła Państwowy Instytut Nauczycielski. Podczas okupacji hitlerowskiej uczyła w Szkole Specjalnej nr 177 w Warszawie, uczestniczyła w tajnej działalności oświatowej Delegatury Rządu Londyńskiego, ukrywała Żydów. W trakcie Powstania Warszawskiego pełniła rolę sanitariuszki. Po wojnie kierowała Instytutem Pedagogiki Specjalnej, później objęła Katedrę Pedagogiki Specjalnej na Uniwersytecie Warszawskim. W swym dorobku naukowym miała takie prace, jak "Głuchociemni", "Psychologia niewidomych", "Iloraz inteligencji w skali Binet'a i jego znaczenie diagnostyczne", "Józefa Joteyko", "Niewidomi, którzy uzyskali wzrok", "O dzieciach, które wymagają specjalnej opieki", "Opieka wychowawcza nad dziećmi niewidomymi i głuchociemnymi", "Pedagogika specjalna", "Struktura psychiczna czytania wzrokowego i dotykowego", "Szkolnictwo specjalne", "Wyobrażenia wzrokowe u niewidomych" czy "Listy do młodego nauczyciela". Zmarła w Warszawie w następstwie ataku serca.

Spoczywa:

Cmentarz Powązkowski, Aleja Zasłużonych, 53 grób od strony zachodniej (projekt - Stanisław Kulon i Ludwika Nitschowa).

Upamiętnienia:

ul. Grzegorzewskiej 3 - tablica przed głazem na trawniku.

ul. Szczęśliwicka 40 - frontowa ściana gmachu Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej - tablica (proj. Lidia Chmielewska, odsłonięcie - 18 IV 1988).

Ciekawostki

Stan obecny:

Nr 1,2,2a,3,4,5,6,8,11,13: **Bloki osiedla Ursynów Południowy**. Bloki zaczęły powstawać od 1975 wg proj. Andrzeja Fabierkiewicza. Brakowało szkół i przychodni, aptek, ale stawiano Ursynów za wzorcowy projekt. Ekipy nie wyrabiały, więc ściągano kolejne z Pruszkowa, Legionowa, Siedlec, Gorzowa i Stargardu Szczecińskiego, co potęgowało chaos i bałagan i niektóre gotowe domy czekały miesiącami na podłączenie. Budowa ciągnęła się latami.

Nr 3: **Blok mieszkalny**. Kręcony był tu serial reżyserowany przez S. Bareję, Alternatywy 4

Nr 10: **Szkoła Przymierza Rodzin im. Jana Pawła II**.

Szkoła Podstawowa nr 112 Przymierza Rodzin.

Gimnazjum Przymierza Rodzin.

Liceum Przymierza Rodzin.

Data nadania nazwy: 1979.01.31
